

Jaarverslag 2020

1. Inleiding

Het jaar 2020 stond voor het SHB in het teken van de publicatie van het nieuwe SHB beleidsplan 2020-2023, waarbij de werkgroepen intensief zijn betrokken. Daarnaast was er in 2020 veel aandacht voor de gevolgen van de Corona/COVID-19 maatregelen voor de openstelling en dienstverlening van de verschillende hogeschoolbibliotheken. Zo zijn er verschillende webinars georganiseerd op het gebied van (de ondersteuning van) online onderwijs en heeft SHB in samenwerking met SURF en de VH een beroep gedaan op uitgeverijen om gedurende de Corona/COVID-19 crisis de toegang tot online leermiddelen zo gemakkelijk mogelijk te maken.

2. Bestuur en organisatie

In 2020 is het bestuur 9 maal bijeengekomen. Onderwerpen die in 2020 centraal stonden waren het opstellen van een nieuw beleidsplan, ondersteuning van online onderwijs gedurende de Corona / COVID-19 maatregelen, de ontwikkelingen rondom Open Access publiceren in het hoger onderwijs, 'big deals' met uitgevers en de Easy Access overeenkomst met UvO.

Het bestuur en de werkgroepvoorzitters hebben in 2020 tweemaal gezamenlijk vergaderd. Het nieuwe beleidsplan is besproken met het doel de inhoud en de vorm goed af te stemmen. Verder kwam de stand van zaken met betrekking tot de activiteiten van de verschillende werkgroepen aan bod.

Er is één algemene vergadering gehouden, bestaande uit een algemene ledenvergadering en een themabijeenkomst. In de algemene vergadering kwamen o.a. het SHB Beleidsplan 2020-2023 en de activiteiten van de werkgroepen aan de orde.

In de algemene vergadering werd het beleidsplan 2020-2023 goedgekeurd. Dit beleidsplan bouwt voort op het eerdere beleidsplan 2015-2018 en heeft een viertal speerpunten:

- Samen verbeteren van de toegang tot gevalideerde (open) content.
- Versterken en profileren van de in- en externe positie van de hogeschoolbibliotheek als partner in onderwijs en onderzoek.
- Vormgeven van strategisch partnerschap binnen het landelijk en internationale krachtenveld.
- Fungeren als expertise- en innovatienetwerk en ook als zodanig bekend staan.

NB: De Algemene Ledenvergadering van maart werd noodgedwongen geannuleerd i.v.m. de Corona/COVID-19 maatregelen.

De samenstelling en rolverdeling van het bestuur is in 2020 gewijzigd. Twee extra leden zijn toegetreden. Reden hiervoor is de brede scope van het SHB en de behoefte om de taken van de bestuursleden beter te spreiden. In januari traden Bianca Pannekoek van de Hogeschool Utrecht en Gerdie Limonard van de Hogeschool van Amsterdam toe tot het bestuur.

Van alle HBO instellingen zijn er in 2020 33 lid van het SHB.

De jaarrekening 2020 laat zien dat de inkomsten conform de begroting waren. Bij de uitgaven is een positief resultaat geboekt. Door de Corona / COVID-19 maatregelen zijn in 2020 minder kosten gemaakt dan gebruikelijk. Alle bijeenkomsten vonden online plaats, waardoor er geen kosten voor locaties en catering waren.

3. Activiteiten 2020

3.1. Algemeen

Themabijeenkomsten 2020

20 maart 2020

Deze themabijeenkomst is vervallen i.v.m. de Corona / COVID-19 maatregelen.

9 oktober 2020

De themabijeenkomst van 9 oktober werd georganiseerd door de SHB werkgroep Licenties. Het thema van de bijeenkomst was 'Licentiemanagement in een nieuw decennium: trend en ontwikkelingen'. De bijeenkomst vond online plaats. Tijdens deze themabijeenkomst werd de werkwijze van de werkgroep en de wisselwerking tussen SURF, hogescholen en uitgevers besproken. Hierbij kwamen de laatste ontwikkelingen op het gebied van licentiemanagement uitgebreid aan bod.

3.2 Belangenbehartiging

In 2020 heeft SHB met SURF en de VH samengewerkt om de toegang tot online leermiddelen gedurende de Corona/COVID-19 crisis zo gemakkelijk mogelijk te maken.

De besturen van SHB en UKB hebben contacten onderhouden over de 'Big Deals' en met name de Elsevierovereenkomst en de gevolgen hiervan voor het HBO en de universiteiten.

Tecla ten Berge was bestuurslid FOBID namens SHB en betrokken bij de internationale commissie van FOBID.

Marjan Bonink was lid van de Adviescommissie HKI.

3.3. Benchmarking

De werkgroep is in 2020 onderbezet geraakt. In samenwerking met het SHB bestuur zijn een aantal acties ondernomen om de benchmark van 2018 te realiseren, de benchmark voort te zetten en te innoveren:

- Een student - oproepkracht van de bibliotheek van de Haagse Hogeschool is met de werkgroep aan de slag gegaan om de gegevens van de benchmark 2018 in een Excel omgeving te plaatsen.
- Er is gekeken naar alternatieven voor de technische inrichting zodat het invoeren van gegevens laagdrempelig is er sneller en diverser rapportages gegenereerd kunnen worden.
- Het SHB bestuur heeft met UKB overleg gehad om tot mogelijke samenwerking te komen.

De werkgroep heeft de SHB-leden geïnformeerd over haar activiteiten via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

3.4. Licenties

In het begin van 2020 vonden enkele wisselingen in de samenstelling van de werkgroep plaats. Twee leden vertrokken maar versterking diende zich snel aan.

In 2020 hield de werkgroep zich bezig met de gevolgen van de Coronacrisis en de consequenties voor licenties in het hoger onderwijs. Uitgevers hebben veel digitale content tijdelijk 'gratis' beschikbaar gesteld, maar met de transitie naar (veel meer) digitaal onderwijs veranderde ook de vraag vanuit de hogescholen. Het doel van de werkgroep Licenties om de toegang tot digitale content voor het onderwijs te faciliteren werd hierdoor nog relevanter.

De onderhandelingen en nieuwe overeenkomsten voor 2020 vonden online plaats. Daarnaast stond Open Access (publiceren) op de agenda en was de werkgroep, samen met het bestuur van de SHB, actief met de consequenties en vertaling van de VSNU overeenkomst met Elsevier voor het HBO.

De werkgroep heeft de SHB-leden geïnformeerd over haar activiteiten via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

3.5. Onderzoeksondersteuning

In 2020 heeft de werkgroep Onderzoeksondersteuning actief deelgenomen aan verschillende landelijke initiatieven:

- Project-NPOS-Functieprofiel professionalisering data stewardship
- Digital Competence Center (DCC) voor Praktijkgericht Onderzoek
- Nationaal Platform Praktijkgericht Onderzoek (NPPO)

De werkgroep heeft de SHB-leden over deze initiatieven geïnformeerd via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

3.6. SHB online

De werkgroep SHB Online heeft zich in 2020 bezig gehouden met de volgende zaken:

- Samenwerking met de werkgroep Information Literacy. Deze SHB/UKB werkgroep heeft de SHB website gekozen om hun informatie op te plaatsen. Zie: <https://www.shb-online.nl/onderwijs/information-literacy/>.
- De werkgroep heeft een online game onderzocht ter promotie van de website SHB Online.
- De werkgroep is actief geweest met het plaatsen van relevante topics voor hogeschoolbibliotheken in coronatijd.

De werkgroep heeft de SHB-leden geïnformeerd over haar activiteiten via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

3.7. Competenties

De werkgroep Competenties informeert en adviseert de leden van SHB omtrent de merkpersoonlijkheid van de informatieprofessional. De werkgroep heeft in 2020 een wisseling in de samenstelling ondergaan.

De werkgroep heeft een voorstel ingediend voor een overzicht voor de leden van de SHB, waarin de competenties per rol in de hogeschoolbibliotheek worden toegelicht. Doel hiervan is om de SHB-leden een toegankelijk en volledig overzicht te bieden wat ondersteuning kan bieden bij de werving van personeel, tijdens contract- en functioneringsgesprekken of bij het maken van je strategisch personeelsplan. Maar ook wil men vraag en aanbod graag samenbrengen zodat er een platform (via SHB website) is, waar je terecht kunt voor een aanbod van gerichte professionalisering. De mogelijkheden worden onderzocht om een competentiescan aan te bieden via de website.

Er is een enquête uitgezet afgelopen jaar onder de andere werkgroepen. Hierin is gevraagd naar benodigde en toekomstige competenties/trends binnen het onderwerpsgebied/ambities van de werkgroep.

De werkgroep heeft de SHB-leden geïnformeerd over haar activiteiten via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

3.8. Bibliotheken en Open en Online Onderwijs (B-000)

De werkgroep B-000 is vanaf het begin van dit jaar bezig geweest om i.s.m. de versnellingszone en SURF een onderzoek in te stellen naar de user requirements binnen vakcommunities als het gaat om vinden, maken, bewerken en delen van onderwijscontent. Daarbij is de rol van de bibliotheek cruciaal, denk aan auteursrechten, zicht op

licenties van commercieel materiaal, collectievorming van open materiaal en metadatering hiervan. In oktober zijn de uitkomsten van dit onderzoek gepresenteerd via een tweetal webinars.

Daarnaast is de werkgroep bezig geweest met de uitwerking van een skillset van librarians, als het gaat om ondersteuning van docenten en wetenschappers die open leermaterialen willen maken en publiceren, zoals bijvoorbeeld open interactieve tekstboeken, maar ook 3D prints. Via een literatuuronderzoek worden diverse skills in kaart gebracht, die worden opgenomen in een framework.

Verder is een [website](#) ingericht voor de werkgroep. Naast algemene informatie over de werkgroep, worden hier ook de activiteiten van de werkgroep beschreven. Via een blogpost worden onderzoeksrapporten OCLC uitgelicht en bijeenkomsten aangekondigd.

De werkgroep heeft de SHB-leden uitgebreid geïnformeerd over haar activiteiten via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

3.9. Information Literacy

In 2020 hield de werkgroep Information Literacy zich bezig met alle aspecten op het gebied van informatievaardigheid. De werkgroep is in 2019 opgericht en is een bundeling van een aantal (voormalige) werkgroepen waaronder de themagroep 'Open Informatievaardigheid uit de [werkgroep UKB/SHB Bib-OOO](#) (UKB/SHB), Landelijk Overleg Onderwijs Wetenschappelijke Informatie – LOOWI (KNVI) en de Werkgroep Frameworks (LOOWI/KNVI). De naam LOOWI blijft bestaan, het LOOWI bestuur maakt alleen deel uit van de werkgroep Information Literacy.

Verschillende projecten m.b.t tot informatievaardigheid zijn ondergebracht in de werkgroep: project Open Informatievaardigheidsonderwijs, project Toetsvragen Information Literacy en project EduBadges.

In 2020 heeft de werkgroep een website gelanceerd in samenwerking met de werkgroep SHB Online.

De werkgroep heeft de SHB-leden uitgebreid geïnformeerd over deze activiteiten via de SHB nieuwsbrief met een update vanuit de werkgroepen.

4. Samenstelling van het bestuur d.d. 31 december 2020

Voorzitter	Tecla ten Berge	Haagse Hogeschool
Secretaris	Gert Jan Kraaikamp	Christelijke Hogeschool Ede
Penningmeester / vicevoorzitter	Marjan Bonink	Hanzehogeschool Groningen
Bestuurslid	Sarah Zaunbrecher	Saxion
Bestuurslid	Gerdie Limonard	Hogeschool van Amsterdam
Bestuurslid	Bianca Pannekoek	Hogeschool Utrecht
Ambtelijk secretariaat	Linda Hurkmans	Breda University of Applied Sciences

4.1. SHB werkgroepen d.d. 31 december 2020

Benchmarking

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Inholland
- Saxion
- Haagse Hogeschool

Licenties

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Windesheim
- Inholland
- Avans
- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Hogeschool Rotterdam
- Hogeschool Van Hall Larenstein
- Christelijke Hogeschool Ede
- Breda University of Applied Sciences

Onderzoeksondersteuning

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Hogeschool Utrecht
- Hogeschool Leiden

- Hogeschool van Amsterdam
- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Hanze Hogeschool

SHB online

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Viaa
- Hotelschool Den Haag
- Hogeschool Utrecht
- Hogeschool Rotterdam
- Haagse Hogeschool

Competenties

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Hogeschool Van Hall Larenstein
- Katholieke Pabo Zwolle
- Windesheim
- Hogeschool Utrecht
- Politieacademie Apeldoorn
- HAS Hogeschool Den Bosch
- Inholland

Bibliotheken en Open en online onderwijs; UKB/SHB werkgroep

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Universiteit Wageningen
- Universiteit Utrecht
- Universiteit Leiden
- Universiteit Utrecht
- TU Eindhoven
- Universiteit Maastricht
- Vrije Universiteit
- NHL
- UB Groningen
- SURF
- Hogeschool Zeeland
- Hanze Hogeschool
- Radboud Universiteit Nijmegen
- TU Delft
- Windesheim
- UT Twente
- Avans
- Saxion
- Universiteit van Amsterdam
- Hogeschool van Amsterdam

- Universiteit Twente

Information Literacy

De werkgroepleden waren afkomstig van de volgende instellingen:

- Hogeschool Van Hall Larenstein
- Universiteit Twente
- Universiteit van Amsterdam
- Hogeschool van Amsterdam
- Radboud Universiteit Nijmegen
- Hogeschool Arnhem en Nijmegen
- Universiteit Maastricht
- Vrije Universiteit Amsterdam
- Universiteit Wageningen
- Hanze Hogeschool
- Avans
- Hogeschool Rotterdam